

Hetta er onnur greinin hjá Mary Ann úr Nicaragua. Mary Ann hevur eisini tikið myndirnar.

Kaffi er steinur

Úr øllum landinum streyma fólk til kaffiakrarnar fyrri at luttaka í heystingini. Nicaragua livir av kaffi. Børnini eru eisini við. Tey læra, hvønn týðning kaffið hevur í stríðnum fyrri at styrkja Nicaragua móti innrás.

Av statsfarminum St. Martha, Nicaragua, januar 1987.

Morgun í kaffiakrunum.

Sum vant hevur regnað teir tveir-triggjar fyrstu timarnar, men nú er slitið í.

Torfort var at koma í gongd við at henda tey reyðu berini av runnunum, meðan regnið rann niður millum ermarnar á regnfrakkanum. Men eg átti ikki at klagað. So mikið verri man tað hava verið hjá teimum mongu, sum hvorki hava regnklæði ella gummistivlar at halda vætuni og evjuni frá holdinum.

Aftan fyrri meg stendur ein smádrongur um 12 ára aldur og leggur mær lag á. Eg má ikki taka tey tví-littu berini, einans tey reyðu. Og einans eitt og eitt í senn, tí annars oyðleggji eg viðkvomu greinina, so hon ikki ber kaffi aftur.

Hann veit, hvat hann tosar um. Hetta er triðja árið, hann hjálpir foreldrunum at henda kaffi. Í ár eru hann og mamman tó tveyeini í heysttíðini. Pápin er saman við umleið 30 øðrum hiðani farin á ein annan statsfarm, har berini eru farin at detta av runnunum, tí tey eru ov búgvín. Har er krígsóki, og tí eru tað einans teir mest royndu hentarnir, sum verða sendir hagar; og teir mugu bera vápn undir arbeiðinum. Av tí at kaffi er týðningarmesta útflutningsvora hjá Nicaragua, er tað eisini kaffi-framleiðsluni, ið contra'ín fyrst og fremst leggur eftir.

Kríggið nærkast

Her um leiðir hevur annars verið friðarligt. Tær

stóru krígsatgerðirnar hava hildið seg umleið 50 km hiðani. Men kríggj heldur seg ikki innan fyrri ávis avmarkað øki. Í seinastuni hava okur hoyrt skotbrestir, meðan okur stóðu í kaffiakrunum. Kríggj er komið nærri. Hesir dystirnir eru nú einans um 15 km hiðani.

Lagið er gott

Men nú er kvirt og friðarligt. Einans ljóðini frá teimum, sum arbeiða nærindis, hoyrast. Tey tutla, smápráta. Syngja seinasta amerikanska popplagið. Okur trívur í okkurt meira kollveltingarligt. Hóast vánaliga veðurlagið í fjøllunum, har kaffiplantan grør, og hóast strævna arbeiðsdagin, sum í ár er tveir timar longri enn seinasta kaffi-heyst, er lagið gott. Hesa tíðina hava tey jú høvi at vinna sær eitt munagott iskoyti til ta lágu inn-tøkuna — ein góður kaffihentari kann hesar triggjar mánaðarnar vinna tvær ferðir so nógv, sum hinar mánaðirnar í árinum. Alla staðni úr landinum koma tey. Í røðini høgru megin meg stendur ein bóndi úr eystara parti av landinum. Hann hevur latið neytahald sitt í hendurnar á familjuni, meðan hann vinnur teimum hesi eyka oyrni. Vinstrumegin stendur ein seymirská úr Matagalpa (høvudsstaður í kaffiøkinum). Fyri hana er kaffi meira enn pengar: við sær hevur hon 10 ára gamla sonin fyrri at læra hann, at hvør »lata« av kaffi, hann hent-ar, er ein steinur í verjugarðinum í stríðnum móti EL YANKI, sum igjøgnum contra'ina myrði pápa hansara.

Børnini eru við í arbeiðinum. Tey hava fingið tað betri síðan kollveltingina

Døgurðabóð

Nú verður blást í lúðrarnar. Eini tiggju stutt, so eitt heilt langt ljóð. So blása allir lúðrar í senn. Tað eru arbeiðsformenninir, sum boða frá, at oksavognurin er komin við døgurðanum. Fleiri senda børnini fyrri seg eftir mál-tíðini. Tað ræður um at fáa gjørt so nógv til nyttu, sum til ber. Sjálvt henda halva timan vinna tey sær onga hvíld.

Betri fyrri børnini

Mitt i surco (røð av kaffirunnum) komi eg fram á eina heingikoyggju, har ein nýføddingur liggur og

svevur sin søta døgurðablund. Á vøllinum undir liðini liggur ein smádrongur og rurar barninum í koyggjuni.

Beint við stendur mamman og arbeiðir. Eg spyrji, hvi henda litla gentan ikki er í vøggustovuni. Í vøggustovuni fáa børnini neytamjók; men hon vil heldur hava hana við sær til arbeiðis, so hon fær givið henni bróst. Meðan mamman erpin visir mær hesa tveir anaðar gomlu, greiðir hon mær frá, at gentan vigar 12 pund, og at lækkin hevur sagt hetta vera normala vekt. Ikki er tað so langt síðan, at hetta var nakað óvanligt í hesum

litla landinum, sum tað framvegis er í grannalondunum Honduras, Guatemala og El Salvador eins og í mongu møðrum latin-amerikanskum londum. Í Nicaragua er barnadeyðin minkaður niður í helvt, og tað er eitt av teimum stóru úrslitunum síðan kollveltingina í 1979.

Liva við óttanum

Langt burturi úr mjørkanum boyrist ljóðið frá eini tyrlu. Tað kemur nærri, men í hesum mjørkanum sæst jú einki. Eg og teir báðir danirnir, sum arbeiða undir liðini á mær, hyggja hvør upp á annan.

Í Nicaragua er trotið stórt á klæðum og serliga skóm til børnini

